

Kuinka pääomavoitot ja -tappiot vaikuttavat säästämisasteesta saatavaan kuvaan?

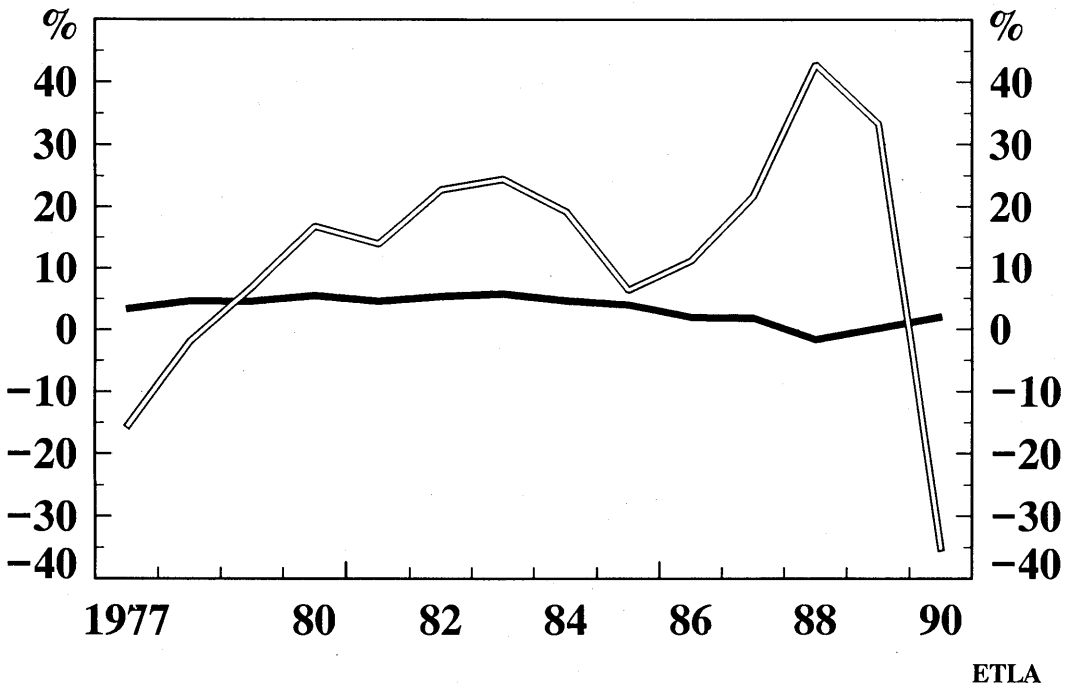
PENTTI VARTIA

Erkki Koskela pohdiskeli mielenkiintoisessa artikkelissaan tämän aikakauskirjan edellisessä numerossa (*Koskela 1990*) säästämisasteeseen liittyviä ongelmia, myös säästämisasteen mittaamista. Hän totesi mm.: »Toiseksi jos säästäminen määritellään nettovarallisuuden muutoksena, tulisi varoihin ja velkoihin liittyvät, inflaatiosta johtuvat pääomavoitot ja -tappiot ottaa huomioon, mitä kansantalouden tilinpidokäytännössä ei tehdä. Ilman perusteellisempaa selvitystä ei ole helppoa sanoa, miten kotitaloussektoria kokonaisuutena koskevia lukuja tulisi korjata tämän seikan perusteella. Todennäköisesti kansantalouden tilinpidon mukainen säästämisaste kuitenkin jonkin verran aliarvioi 'todellista' säästä-

sastetta, mutta se ei vaikuttane paljontaan säästämisajallisesta kehityksestä saatavaan kuvaan».

Pidin juuri aikakauskirjan ilmestymisen aikoihin esitelmän (*Vartia 1990*), jossa esitin oheisen kuvion.¹ Sen mukaan pääomavoitto-

¹ Kotitalouksien varallisuudesta ja arvonnoususta ks. mm. *Alho* (1988). Oheinen kuvio perustuu osittain mainittuun tutkimukseen sekä ETLassa eri lähteistä koottuun aineistoon. Mukana ovat myös voittoa tavoittelemattomat yhteisöt. Omaisuuden arvonnousu sisältää asuntovarallisuuden ja pörssiosakkeiden reaalian arvonnousun sekä velkojen reaaliarvon alenemisen vähennettynä finanssisaamisten reaaliarvon alennuksella. Keskeisimmän säästämisasteiden välinen ero johtuu asuntovarallisuuden arvonnoususta.

Kuvio 1. Säästämisaste, kun tulot on määritelty a) tavanomaisesti (tumma käyrä) ja b) omaisuuden reaalin arvonnousu huomioonottaen (vaalea käyrä).

jen ja -tappioiden huomioonottaminen vaikuttaa oleellisesti käsitykseen säästämisasteen ajallisesta kehityksestä. Perusteellisemmat selvitykset tästä tärkeästä aiheesta ovat tarpeen.

Kirjallisuus

Alho, K. (1988): Analysis of Financial Markets

and Central Bank Policy in the Flow-of-Funds Framework, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, A 12, Helsinki.

Koskela, E. (1990): Kotimainen säästäminen, rahoitusmarkkinat ja veropolitiikka, Kansantaloudellinen aikakauskirja, 86, 285—296.

Vartia, P. (1990): Tilastotiede ja taloustiede, Esitelmä Valtakunnallisilla Tilastopäivillä 2.—3. 10. 1990.